

2. LECKE

Egyes számú partitívusz

Képzése:

- ragja: **-a/-ä, -ta/-tä, -tta/-ttä**
- névszokat rakhatunk partitívuszba
- Partitívuszban nincs fokváltakozás!
- kérdőszavak: *Ketä?* ‘Kit?’, *Mitä?* ‘Mit?’

-a/-ä:

- több tagú, rövid magánhangzóra végződő tövek után, pl. *taloa, autoa, koiraa, isäi*

- ta/-tä:

- hosszú magánhangzóra vagy kettőshangzóra végződő tövek után, pl. *maata, päätä, vapaata, tietä, työtä*
- mássalhangzóra végződő tövek után, pl. *kysymystä, kaunistä, puhelinta, lyhyttä, työtä, avainta*

-tta/-ttä:

- az *-e* magánhangzóra végződő tövek után, pl. *huonetta, hametta, venettä, perhettä*

Kivételes esetek!

- a **-nen**-re végződő szavak partitívuszi alakjában levágjuk a **-nen**-t, s hozzákapcsolunk egy **s**-t, majd a **-ta/-tä** ragot:

*nai/nen > naista**sini/nen > sinistä**ihmi/nen > ihmistä**suomalai/nen > suomalaista*

- két szótagú, **-si**-re végződő szavak esetén (*uusi, käsi, vesi, vuosi*) levágjuk a **-si**-t, s helyére kerül a **-tta/-ttä**:

*uu/si > uutta**kä/si > kättä**ve/si > vettä**vu/si > vuotta*

- az **-uus/-yys**, ill. **-Vus/-Vys**-ra végződő szavak esetén a szó végéről levágjuk az **-s**-t, s hozzácsatoljuk a **-tta/-ttä** ragot:

*totuu/s > totuutta**onnettomuu/s > onnettomuutta**vapau/s > vapautta**ystävyy/s > ystävyttä*

– az **-i** végű szavak esetén több lehetőség van:

– az **-i nem változik meg**, s hozzácsatoljuk az **-a/-ä** ragot (amelyek nem váltanak birtokos esetben **-e-re**, pl. *posti, ministeri, turisti*; általában idegen eredetű szavak)

tuoli > *tuolia* *naapuri* > *naapuria*
pankki > *pankkia* *lasi* > *lasia*

– a szóvégi **-i -e-re** vált, s, ehhez kapcsolódik az **-a/-ä** rag. (Ezek birtokos esetben **-e-re** váltanak, pl. *lehti* > *lehden*. Figyelem: nem minden szó tartozik ebbe a csoportba. Lásd a következő pontot!)

lehti > *lehteä* *suomi* > *suomea*
veli > *veljeä* *talvi* > *talvea*
kaikki > *kaikkea* *järvi* > *järveä*
joki > *jokea* *nimi* > *nimeä*

– az **-i kiesik**, s hozzácsatoljuk a **-ta/-tä** ragot.

pieni > *pienä* *suuri* > *suurta* *ääni* > *ääntä*
saari > *saarta* *kieli* > *kieltä* *vuori* > *vuorta*
nuori > *nuorta* *sieni* > *sientä*
lohi > *lohta* *mieli* > *mieltä*

– rendhagyó esetek: (a *meri* és *veri* esetében nincs magánhangzó-harmónia)

lapsi > *lasta* *lumi* > *lunta*
meri > *merta* *veri* > *verta*

A személyes és mutató névmások partitívuszi alakjai a következők:

minä > *minua* *tämä* > *tätä*
sinä > *sinua* *tuo* > *tuota*
hän > *häntä* *se* > *sitä*
me > *meitä*
te > *teitä*
he > *heitä*

A partitívusz használata:

– **egynél nagyobb számnevek után**, azaz, ha valamiből több darab van, a szám után álló szó partitívuszba kerül, pl. *kaksi omenaa* ‘két alma’, *neljä naista* ‘négy nő’, *viisi pientä kissaa* ‘öt kis cica’;

– a **monta** ‘sok’, **pari** ‘néhány’, **puoli** ‘fél’ szavak után is partitívuszt használunk, pl. *monta kirjaa* ‘sok könyv’, *pari tuntia* ‘néhány óra’, *puoli omenaa* ‘egy fél alma’;

– **nem megszámlálható anyagnevek** esetén (nem megszámlálható anyagnevek pl. *kahvi* ‘kávé’, *olut* ‘sör’, *vesi* ‘víz’, *sokeri* ‘cukor’, *maito* ‘tej’, *suklaa* ‘csoki’, *voi* ‘vaj’, *jauheliha* ‘darált hús’, *mehu* ‘gyümölcsle’, *tee* ‘tea’, *viini* ‘bor’, *viina* ‘pálinka’ stb.) – pl. *kuppi kahvia* ‘egy csésze kávé’, *lasi olutta* ‘egy pohár sör’, *kilo sokeria* ‘egy kiló cukor’, *litra maitoa* ‘egy liter tej’;

– részleges alany – ebben az esetben határozatlanságot jelöl, pl. *Kupissa on kahvia.* ‘A csészében van valamennyi kávé.’ (nem tudjuk mennyi)

– „részleges tárgy”: amely a cselekvés folyamatosságát fejezi ki:

Kaisa lukee *kirjaa.* ‘Kaisa könyvet olvas.’ – folyamatos

Kaisa lukee *kirjan.* ‘Kaisa elolvassa a könyvet.’ – befejezett

Sinä syöt *leipää.* ‘Kenyeret eszem.’ – folyamatos

Sinä syöt *leivän.* ‘Megeszem a kenyeret.’ – befejezett

– **tagadó mondatban** a tárgy partitívuszban áll. pl. *En lue kirjaa.* ‘Nem olvasok könyvet.’

– ha az alany létét tagadjuk, az alany is partitívuszban áll, pl. *Huoneessa ei ole sänkyä.* ‘A szobában nincs ágy.’ *Hänellä ei ole autoa.* ‘Nincs autója.’

– **igevonzatként:**

rakastaa ‘szeretni vkit’

vihata ‘utálni vmit’

odottaa ‘várni vmit’

opiskella ‘tanulni vmit’

puhua ‘beszélni vmilyen nyelvet’

etsiä ‘keres vmit’

auttaa ‘segít vkinek’

katsoa ‘néz vmit’

soittaa ‘játszik vmilyen hangszeren’

Rakastan sinua. ‘Szeretlek téged.’

Vihaan häntä. ‘Utálok őt.’

Odotan bussia. ‘Várom a buszt.’

Opiskelen suomea. ‘Finnt tanulok.’

Puhun englantia. ‘Beszélek angolul.’

Etsin avainta. ‘A kulcsot keresem.’

Voitko auttaa minua? ‘Segítenél nekem?’

Katson televisiota. ‘Tv-t nézek’

Soitan pianoa. ‘Zongorázok.’

FELADATOK

1. Tedd partitívuszba a következő szavakat!

kieli _____

lääkäri _____

vastaus _____

uusi _____

leivos _____

perhe _____

mies _____

lyhyt _____

kirja _____

terveys _____

huone _____

ihminen _____

nuori _____

talo _____

kysymys _____

ajatus _____

lapsi _____

vieras _____

olut _____

rakkaus _____

2. Válaszolj a kérdésekre a példa alapján!

pl. Mitä sinä odotat? (bussi) > Minä odotan bussia.

Ketä Pedro rakastaa? (Hanna)

Mitä te katsotte? (elokuva)

Voitko auttaa meitä? (te)

Mitä sinä pelkää? (koira)

Mitä sinä etsit? (puhelin)

3. Egészítsd ki a szöveget! Figyelj, hogy hova kell partitívusz, s hova nem!

Pedro rakastaa (musiikki). Hänellä on (kitaraa).
Suomessa hänellä ei ole (työpaikka). Siksi hänellä ei ole
(kiire) päivällä. Joskus hän menee kaupunkiin ja soittaa (kitara) kadulla.
Turistit katsovat (hän). He puhuvat (portugali) ja
kysyvät, ymmärtääkö Pedro DTuristit ovat kotoisin Portugalista. He kysyvät:
„Voitko auttaa (me)? Me etsimme
(hyvä ravintola). Meillä on..... (nälkä).

Ételek, italok

<i>vihannes</i>	<i>zöldség</i>	<i>kala</i>	<i>hal</i>
<i>tomaatti</i>	<i>paradicsom</i>	<i>lohi</i>	<i>lazac</i>
<i>kurkku</i>	<i>uborka</i>	<i>leipä</i>	<i>kenyér</i>
<i>porkkana</i>	<i>répa</i>	<i>sämpylä</i>	<i>zsemle</i>
<i>salaatti</i>	<i>saláta</i>	<i>pulla</i>	<i>pulla</i>
<i>peruna</i>	<i>burgonya</i>	<i>kakku</i>	<i>torta</i>
<i>sipuli</i>	<i>hagyma</i>	<i>leivos</i>	<i>süti</i>
<i>valkosipuli</i>	<i>fokhagyma</i>	<i>matio</i>	<i>tej</i>
<i>hedelmät</i>	<i>gyümölcs</i>	<i>kerma</i>	<i>tejszín</i>
<i>omena</i>	<i>alma</i>	<i>juusto</i>	<i>sajt</i>
<i>appelsiini</i>	<i>narancs</i>	<i>jäätelö</i>	<i>jégkrém</i>
<i>persikka</i>	<i>őszibarack</i>	<i>kahvi</i>	<i>kávé</i>
<i>kirsikka</i>	<i>cseresznye</i>	<i>tee</i>	<i>tea</i>
<i>meloni</i>	<i>dinnye</i>	<i>mehu</i>	<i>gyümölcsle</i>
<i>päärynä</i>	<i>körte</i>	<i>olut</i>	<i>sör</i>
<i>marja</i>	<i>bogyó</i>	<i>vesi</i>	<i>víz</i>
<i>mansikka</i>	<i>eper</i>	<i>viini</i>	<i>bor</i>
<i>mustikka</i>	<i>kékáfonya</i>	<i>muna</i>	<i>tojás</i>
<i>vadelma</i>	<i>málna</i>	<i>öljy</i>	<i>olaj</i>
<i>liha</i>	<i>hús</i>	<i>voi</i>	<i>vaj</i>
<i>jauheliha</i>	<i>darálthús</i>	<i>suklaa</i>	<i>csoki</i>
<i>kana</i>	<i>csirke</i>	<i>puuro</i>	<i>kása</i>

Szorgalmi – Küld el az email-címemre, s megnézem! :)

Egészítsd ki a táblázatot a példa alapján!

vaj	voi	voita
víz		
		olutta
	suklaa	
		avainta
fiatal		
vendég		
	huone	
		merta
sziget		

SZÓSZEDET

<i>koira</i>	kutya	<i>nuori</i>	fiatal
<i>pää</i>	fej	<i>mieli</i>	gondolat
<i>vapaa</i>	szabad	<i>ääni</i>	hang
<i>kysymys</i>	kérdés	<i>vuori</i>	hegy
<i>puhelin</i>	telefon	<i>lapsi</i>	gyerek
<i>tytär</i>	lánya v.kinek	<i>meri</i>	tenger
<i>avain</i>	kulcs	<i>lumi</i>	hó
<i>hame</i>	szoknya	<i>veri</i>	vér
<i>vene</i>	csónak	<i>tuoppi</i>	korsó
<i>uusi</i>	új	<i>lasi</i>	pohár
<i>vesi</i>	víz	<i>kuppi</i>	csésze
<i>käsi</i>	kéz	<i>vastaus</i>	válasz
<i>vuosi</i>	év	<i>mies</i>	férj, férfi
<i>totuus</i>	igazság	<i>lyhyt</i>	rövid
<i>vapaus</i>	szabadság	<i>terveys</i>	egészség
<i>onnettomuus</i>	szerencsétlenség	<i>ihminen</i>	ember
<i>ystävyyt</i>	barátság	<i>ajatus</i>	gondolat
<i>tuoli</i>	szék	<i>rakkaus</i>	szerelem
<i>lasi</i>	pohár	<i>kitara</i>	gitár
<i>lehti</i>	újság	<i>työpaikka</i>	munkahely
<i>veli</i>	fiú testvér	<i>päivällä</i>	nappal
<i>kaikki</i>	minden	<i>ymmärtää</i>	érteni
<i>saari</i>	sziget	<i>ravintola</i>	étterem